

Dosarul nr. 2ra-1529/19

Prima instanță: Judecătoria Bălți sediul central (jud. V. Pădurari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

ÎNCHEIERE

31 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Ala Cobăneanu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Packaging”

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Packaging” împotriva lui Nicolae Gaina cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 26 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de Nicolae Gaina, casată integral hotărârea din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Bălți sediul central și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 17 septembrie 2018, SRL „Packaging” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Gaina cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 15 aprilie 2016, conform contractului individual de muncă nr. 9, pârâtul a fost angajat la SRL „Packaging” în calitate de conducător auto pe autovehicul, în aceeași zi fiind semnat și contractul nr. 7 despre răspundere materială deplină.

A comunicat că în gestiunea pârâtului a fost încredințat autovehiculul de marca Iveco LD440E, anul fabricării 2001 cu n/î XXXXX, cu care efectua curse regulate de transportare a încărcăturilor din or. Bălți în România.

La 8 februarie 2018, Nicolae Gaina, cu autovehiculul oferit în gestiunea sa, după transportarea mărfurilor pe itinerarul or. Bălți, Moldova - Botoșani, Hîrlău, România și predarea ei în jurul orelor 15:00 la depozitul destinatarului, făcând cursă retur spre casă și deplasându-se pe traseul Botoșani - Hîrlău, aproximativ la distanța de 1 km de la sat. Căpălău, pe sectorul de drum de pantă, în timp ce cădea

zăpadă, a acționat frâna de picior, ca rezultat autovehiculul a început să derapeze pe șoseaua alunecoasă spre partea stângă.

A precizat că pârâtul nu a reușit să alinieze camionul și a ieșit pe contrasens, după ce a derapat în șanț.

Remorca și autovehiculul au primit forma de foarfece, întrând astfel în coliziune cu un copac, fiind cauzate autovehiculului deteriorări serioase și anume, cabina autovehiculului a fost deteriorată, ambele retrovizoare sparte, dispozitivul de captare a combustibilului și a zondului deteriorat, rezervorul de combustibil cu adâncitură esențială, bara de protecție cu două faruri deteriorate, parbrizul din față spart, geamul lateral spart, placa decorativă pe ușa dreaptă ruptă, aripa din dreapta ruptă, partea de extindere a aripii ruptă, consola de fixare a motorului ruptă, scara dreaptă a cabinei ruptă, aripa stângă ruptă, carcasul filtrului de aer deteriorat, carcasul de captare a aerului deformat, radiatorul deteriorat, radiatorul rupt din locul de fixare, cadrul cabinei cu lacătul deteriorat, robinetul de separare a aerului condensat deteriorat, deteriorare a robinetului cu șase contururi, deteriorare a două acumulate, țeava de eșapament ruptă, mufa hidraulică complet deteriorată, farul de semnalizare deteriorat, tuburile dispozitivului de răcire intermediară rupte, mânerul ușii din dreapta rupt.

A remarcat că costul părților deteriorate și a lucrărilor legate de substituire și reparație a acestora, conform raportului de evaluare a prejudiciului nr. 0361746 din 28 august 2018, efectuat de expertul Camerei de Comerț și Industrie Nicolae Istrati, constituie 52912 de lei.

Sosind la locul accidentului rutier, colaboratorii poliției au întocmit un proces-verbal, potrivit căruia Nicolae Gaina se face vinovat de producerea accidentului rutier.

Recunoscând vina sa, cu referință la cauzarea prejudiciului, Nicolae Gaina și-a asumat obligațiunea să compenseze prejudiciul în rate, cu achitarea plăților la contul întreprinderii.

Astfel, în perioada 4 aprilie 2018 - 21 iunie 2018, pârâtul a transferat la casa întreprinderii, în contul stingerii costului prejudiciului cauzat, suma de 3558 de lei.

La 6 iulie 2018, Nicolae Gaina a depus cerere de eliberare și a încetat să vină la serviciu, iar la 28 iulie 2018, a fost concediat conform art. 85 alin. (1) Codul muncii.

A învederat că în ziua eliberării, pârâtul a semnat ordinul de reziliere a contractului individual de muncă nr. 112 în care a fost indicată suma îndatorată a acestuia de 40000 de lei, din care a fost stinsă suma de 3558 de lei.

Prin urmare, Nicolae Gaina a acceptat acest înscris, fapt confirmat contra semnătură pe ordinul menționat.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor art. 328, 333, 337, 338, 339, 341, 343, 344, 342, 344, 346 Codul muncii.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la Nicolae Gaina în beneficiul SRL „Packaging” a prejudiciului cauzat în sumă de 49354 de lei, a taxei de stat în sumă de 1481 de lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 2400 de lei.

La 29 noiembrie 2018, SRL „Packaging” a depus cerere de concretizare a acțiunii, prin care a solicitat încasarea de la Nicolae Gaina în beneficiul SRL „Packaging” a prejudiciului cauzat în sumă de 41433 de lei, a taxei de stat în sumă de 1243 de lei și cheltuieli de judecată (cheltuieli servicii expertiza) în sumă de 2400 de lei.

Prin hotărârea din 17 decembrie 2018 a Judecătorei Bălți sediul central, a fost admisă acțiunea integral.

A fost încasat de la Nicolae Gaina în beneficiul SRL „Packaging” prejudiciul material în sumă de 41433 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 3643 de lei.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a constatat că potrivit pct. 10 din contractul individual de muncă nr. 9 din 15 aprilie 2016 încheiat între SRL „Packaging” și Nicolae Gaina, ultimului i-a fost imputată răspunderea pentru deteriorarea autovehiculului, în cazul în care va fi recunoscut vinovat în producerea accidentului rutier.

La fel, prima instanță a reținut că între angajator și angajat, la 15 aprilie 2016, a fost încheiat și contractul nr. 7 despre răspundere materială deplină.

În vederea susținerii temeiniciei acțiunii, instanța a menționat și faptul că urmare a accidentului rutier produs la 8 februarie 2018 în preajma sat. Căpălău, prin ordinul SRL „Packaging” nr. 44 din 19 februarie 2018, a fost inițiată o anchetă de serviciu în vederea stabilirii prejudiciului cauzat autovehiculului în urma accidentului rutier.

Astfel, potrivit ordinului nr. 45 din 1 martie 2018, a fost atras Nicolae Gaina la răspunderea materială și încasat din contul acestuia suma prejudiciului în mărime de 40000 de lei, dintre care suma de 3558 de lei pârâtul a achitat-o benevol.

Prin decizia din 26 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Nicolae Gaina, casată integral hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă.

A fost constatată nulitatea absolută a contractului de răspundere materială deplină nr. 7 din 15 aprilie 2016.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, a menționat, cu referire la prevederile art. 339 Codul muncii, că o condiție obligatorie de valabilitate a contractului cu privire la răspunderea materială deplină reprezintă exercitarea de către salariat a unei funcții sau executarea lucrărilor nemijlocit de păstrare, prelucrare, vânzare, transportare sau folosire în procesul muncii a valorilor ce i-au fost transmise.

Așadar, la 15 aprilie 2016, când a fost încheiat între SRL „Packaging” și Nicolae Gaina contractul nr. 7 privind răspunderea individuală materială deplină, Nomenclatorul funcțiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 449 din 29 aprilie 2004, nu conținea funcția de șofer de mașini de mare tonaj care efectuează transportarea valorilor, or, compartimentul I din Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 449 din 29 aprilie 2004 a fost completată cu această funcție prin Hotărârea Guvernului nr. 826 din 4 iulie 2016 (în vigoare din 8 iulie 2016).

Prin urmare, instanța de apel a învederat că la 15 aprilie 2016, angajatorul nu era în drept să încheie contracte de răspundere materială deplină cu angajații șoferi de camioane de mare tonaj care transportă bunuri materiale, cum este în speță, deci acest contract este lovit de nulitate absolută, ca fiind încheiat contrar prevederilor legii.

La fel, instanța de apel a constatat că Nicolae Gaina nu poartă răspundere materială deplină pentru prejudiciul cauzat ca urmare a producerii accidentului rutier, ci poate fi supus unei răspunderi parțiale, conform art. 336 Codul muncii, în limita unui salariu mediu lunar, mărimea căruia, după cum a recunoscut de SRL „Packaging” în ședința instanței de apel, constituia 3500 de lei, care a fost deja recuperată.

La 12 iunie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, SRL „Packaging” a declarat recurs împotriva deciziei din 26 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și pasibilă anulării reieșind din faptul că la examinarea prezentei cauze au fost esențial încălcate normele de drept material, exprimate prin neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată și interpretarea în mod eronat a legii.

Instanța de apel în mod greșit a ajuns la concluzia precum că contractul de răspundere materială deplină nr. 7 din 15 aprilie 2016 a fost încheiat contrar prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 449 din 29 aprilie 2004 și nu prevedea posibilitatea încheierii unui astfel de act juridic cu șoferii, funcție care nu era prevăzută în nomenclator.

În acest sens a menționat că potrivit redacției inițiale a Hotărârii Guvernului nr. 449 din 29 aprilie 2004 prin care a fost aprobat Nomenclatorul funcțiilor deținute și lucrărilor executate de către salariații cu care angajatorul poate încheia contracte scrise cu privire la răspunderea materială individual deplină pentru neasigurarea integrității valorilor transmise, așa funcție ca șofer de mașini de mare tonaj, nu era expres inclusă în acest nomenclator.

Faptul că funcția de șofer de mașini de mare tonaj nu era indicată anterior în mod direct în Nomenclatorul menționat, nicidecum nu influențează asupra legalității contractului de răspundere materială deplină nr. 7 din 15 aprilie 2016 și posibilității angajatorului SRL „Packaging” de a încheia acest contract cu angajatul Nicolae Gaina la 15 aprilie 2016, or, reieșind din conținutul contractului individual de muncă nr. 9 din 15 aprilie 2016, principalele atribuții ale salariatului au fost transportarea mărfii pe rute internaționale.

Având în vedere prevederile art. 333 alin. (1), 337 alin. (1), 338 alin. (1) și 339 alin. (1) Codul muncii, a precizat că, deși Nomenclatorul funcțiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 449 din 29 aprilie 2004 conținea o listă largă de funcții concrete cu care angajatorul avea dreptul să încheie contracte de răspundere materială deplină, această listă nu putea fi considerată drept una exhaustivă a funcțiilor posibile.

Mai mult că potrivit capitolului I alin. (4) din Nomenclator (în redacția anului 2016), angajatorul poate încheia contracte scrise cu privire la răspunderea materială individuală deplină pentru neasigurarea integrității valorilor transmise cu „... expeditorii responsabili de transportare și alți salariați care efectuează păstrarea, prelucrarea, vânzarea (livrarea), transportarea valorilor”.

Prin urmare, însuși legiuitorul (în cazul de speță Guvernul RM), a admis posibilitatea încheierii unui astfel de contract - contractul de răspundere materială deplină inclusiv și cu alți salariați, atribuțiile cărora sunt nemijlocit și strâns legate de păstrarea, prelucrarea, vânzarea (livrarea), transportarea sau folosirea în procesul muncii a valorilor ce i-au fost transmise.

Cu referire la art. 1 alin. (2), 2 alin. (2), 667 alin. (1), 668 alin. (1) Cod civil, a evidențiat că încheierea contractului de răspundere materială deplină nr. 7 din 15 aprilie 2016, între SRL „Packaging” și intimat, nu contravine vreunei norme imperative.

Ignorarea normelor invocate și în special, a posibilității de a încheia contracte de răspundere materială deplină inclusiv și cu alți salariați, care la îndeplinirea atribuțiilor de serviciu nemijlocit se ciocnesc cu păstrarea, prelucrarea, vânzarea (livrarea), transportarea sau folosirea în procesul muncii a valorilor ce i-au fost transmise (excepția legală prevăzută de Nomenclator), în mod automat, a dus și la interpretarea greșită a legii materiale precum că SRL „Packaging” nu avea dreptul de a încheia contractual de răspundere materială cu angajatul Nicolae Gaina la 15 aprilie 2016.

A obiectat că este eronată și poziția instanței de apel referitor la neaplicabilitatea cazului de speță a prevederilor art. 338 alin. (1) lit. c) Codul muncii.

A invocat și dezacordul cu concluzia instanței de apel care se rezumă la faptul că acțiunile intimatului de aducere a prejudiciului SRL „Packaging” nu au constituit o intenție, ci au fost săvârșite din imprudență și nu au fost stabilite de instanța de judecată, aceasta fiind făcută fără atenția cuvenită la legislația materială națională, precum și la jurisprudența CEDO.

A învederat că, reieșind din cele două condiții legale, impuse prin art. 338 alin. (1) lit. c) Codul muncii, poate fi concluzionat că aceasta, la prima vedere, se referă la o faptă penală, care ulterior se examinează, potrivit competenței materiale, în mod obligatoriu, în instanță de judecată.

Reieșind din prevederile pct. 17 alin. (3) din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 3 octombrie 2005 cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează obligația uneia dintre părțile contractului individual de muncă de a repara prejudiciul cauzat celeilalte părți și jurisprudența Curții Europene, a considerat că cele două condiții obligatorii prevăzute de art. 338 alin. (1) lit. c) Codul muncii, pot fi aplicate în modul corespunzător inclusiv și la faptele contravenționale, care au fost săvârșite de către salariat și constatate ulterior în modul prevăzut de lege.

În sensul dat, a reamintit că potrivit procesului-verbal PBTX nr. 66086 din 9 februarie 2018 al IPJ Botoșani, a fost constatat că Nicolae Gaina, fiind la

conducerea unității de transport Iveco LD 440 E cu n/î XXXXX, a încălcat prevederile art. 123 lit. f) din Ordonanța Guvernului României, prin neadoptarea vitezei la condiții de drum, a derapat, ca urmare, fiindu-i aplicată amenda contravențională de 870 de lei RON și explicat dreptul de a contesta acest proces-verbal.

Așadar, referitor la alegațiile instanței de apel precum că fapta culpabilă a fost săvârșită din imprudență, dar nu intenționat, a menționat că majoritatea accidentelor rutiere se produc din imprudență, ci nu din intenție, însă, producerea accidentului rutier reprezintă prin sine un rezultat final al oricărei acțiuni.

La caz, ca premiză a rezultatului final prejudiciabil, au servit acțiunile (inacțiunile) șoferului Nicolae Gaina.

Reieșind din prevederile Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 20 din 8 iulie 1999 despre practica judiciară cu privire la aplicarea legislației, la examinarea cauzelor penale, referitoare la încălcarea regulilor de securitate a circulației sau exploatare a mijloacelor de transport, a susținut că săvârșirea din imprudență a accidentului rutier derivă din acțiunile intenționate ale autorului (fie directe, fie indirecte), prin care inițial de către acesta se încalcă regulile de circulație rutieră.

Mai mult ca atât, procesul-verbal PBTX nr. 66086 din 9 februarie 2018 al IPJ Botoșani, nu a fost contestat de Nicolae Gaina, astfel, documentul respectiv reprezintă un act de lucru judecat și în prezenta cauză civilă nu poate fi pus la dubiu.

La 15 iulie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Nicolae Gaina a depus referință la recursul declarat de SRL „Packaging”, solicitând considerarea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 2 mai 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 168), fiind recepționată de recurentă la 7 mai 2019, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f. d. 169).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 12 iunie 2019 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de SRL „Packaging”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în

măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Packaging”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de SRL „Packaging” urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Packaging” împotriva deciziei din 26 martie 2019 a Curții de Apel Bălți. Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Victor Burduh

Ala Cobăneanu